

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619202308
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5619202308.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Andreja Kekelyho, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. N. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/X, XXX XX N. Q., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, 033 01 Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov: matky Y. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/X, XXX XX N. Q. a otca N. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/X, XXX XX N. Q., o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/100/2019-52 zo dňa 18.11.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/100/2019-52 zo dňa 18.11.2019 vo výrokoch I., II. a V. p o t v r d z u j e .

M e n í Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/100/2019-52 zo dňa 18.11.2019 vo výrokoch III. a IV. nasledovne:

Otec N. U., nar. XX.XX.XXXX, je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého Y. N. U., nar. XX.XX.XXXX, sumou 80,00 Eur mesačne od 14.08.2019, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

Nedoplatok otca na výživnom na maloletého Y. N. U., nar. XX.XX.XXXX, v sume 256,00 Eur splatný za obdobie od 14.08.2019 do 18.11.2019 súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach vo výške 50,00 Eur mesačne, s prvou splátkou vo výške 56,00 Eur, spolu s bežným výživným k rukám matky maloletého dieťaťa pod následkom straty výhody splátok, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti návrh na určenie výživného na maloletého Y. N. U. z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloletého Y. N. U., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky (výrok I.). Zároveň vyslovil, že obidvaja rodičia sú oprávnení maloletého Y. N. U. zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach (výrok II.). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 120,00 Eur mesačne s účinnosťou od 14.08.2019 vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa (výrok III.). Nedoplatok na výživnom za obdobie od 14.08.2019 do 30.11.2019 vyčísliť vo výške 429,67 Eur, súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 40,00 Eur spolu s bežným výživným, s účinnosťou od doručenia

rozsudku (výrok IV.). Zároveň okresný súd konštatoval, že rodičia žiadali styk neupraviť (výrok V.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok VI.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným na okresný súd dňa 14.08.2019 rodičia žiadali, aby súd schválil ich dohodu tak, že maloletý Y. N. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky s tým, že obidvaja majú právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého sumou 120,00 Eur mesačne odo dňa začatia konania na súde. Tento návrh na začatie konania podpísali obidvaja rodičia.

3. Na základe vykonaného dokazovania prvoinštančný súd pri aplikácii ust. § 28, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) na zistený skutkový stav dospel k záveru, že je potrebné upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko jeho rodičia nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Maloleté dieťa je vo výlučnej starostlivosti matky. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť iba k maloletému Y. N. U., nar. XX.XX.XXXX.

4. Doposiaľ o výkone rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu rozhodované nebolo. Otec maloletého sa neustanovil na pojednávanie, súd preto vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, keďže mal dostatok podkladov na to, aby mal preukázané pomery otca maloletého dieťaťa, najmä správami od jeho zamestnávateľov, výpoveďou matky maloletého dieťaťa a prešetrovaním pomerov kolíznym opatrovníkom dieťaťa. Maloletý sa narodil dňa XX.XX.XXXX. Jeho rodičia nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť iba k maloletému Y. N. U..

5. Matka maloletého bola od 26.05.2014 do 31.03.2019 zamestnaná vo firme KOVOSPOL, spol. s r.o., od 24.04.2019 je zamestnancom firmy INVESTIVE technologies s.r.o. a na dohodu o vykonaní práce u Alice Langerovej - ELIS ÚČTOVNÍCKA A OBCHODNÁ FIRMA. Podľa správy zamestnávateľa matky INVENTIVE Technologies s.r.o. je čistý priemerný mesačný príjem matky 578,51 Eur. Alice Langerová - ELIS ÚČTOVNÍCKA a OBCHODNÁ FIRMA oznámila súdu, že matka dosiahla čistý príjem v mesiaci 6/2019 vo výške 33,33 Eur, v mesiaci 7/2019 vo výške 5,08 Eur a v ôsmom mesiaci 2019 vo výške 5,08 Eur.

6. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otec maloletého bol zamestnaný u viacerých zamestnávateľov, a to v období od 17.09.2018 do 02.10.2018 vo firme SVI Slovakia s.r.o. (tento zamestnávateľ oznámil, že pracovný pomer s otcom maloletého dieťaťa bol skončený v skúšobnej dobe); od 13.12.2018 do 14.12.2018 vo firme STAFF AG, a. s. (tento zamestnávateľ oznámil, že u nich otec dosiahol čistú mzdu 33,40 EUR mesačne); od 14.02.2019 do 15.02.2019 vo firme ST. NICOLAUS, a.s. (tento zamestnávateľ oznámil, že pracovný pomer skončil s otcom v skúšobnej dobe, kde otec dosiahol čistú mzdu 54,06 EUR); od 04.04.2019 do 12.04.2019 vo firme VEREX-ELTO, a.s. (tento zamestnávateľ oznámil, že pracovný pomer bol skončený v skúšobnej dobe.); od 01.07.2019 do 19.07.2019 vo firme ESOX-PLAST, s.r.o. (tento zamestnávateľ oznámil, že pracovný pomer bol skončený s otcom v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa) a od 25.07.2019 do 18. 09.2019 vo firme Prima Slovakia s.r.o. Posledný zamestnávateľ otca oznámil, že čistá priemerná mesačná mzda otca bola 316,54 Eur a pracovný pomer s otcom bol skončený v skúšobnej dobe bez uvedenia dôvodu.

7. Z výpovede matky a zo správy kolízneho opatrovníka mal konajúci súd preukázané, že matka býva s maloletým synom a jej matkou (starou matkou maloletého) v jednoizbovom mestskom nájomnom byte. Mesačné náklady na bývanie v byte sú 160,00 Eur za nájomné a 30,00 Eur elektrická energia. Matka a stará matka maloletého vedú spoločnú domácnosť. Obidve sú zamestnané. Matka pracuje v trojzmennej prevádzke. V čase jej neprítomnosti zabezpečuje starostlivosť o maloletého stará matka. Maloletý navštevuje materskú školu v Dovalove. Všetky mesačné výdavky s tým spojené platí matka (30,00 Eur a školné 13,00 Eur). Zdravotný stav maloletého bol doposiaľ dobrý. Matka a otec maloletého neboli v roku 2019 až do 16.10.2019 poberateľmi žiadnych nemocenských dávok. Matka priemerne mesačne vynakladá na predpísané lieky 8,00 Eur. Otec si vyživovaciu povinnosť (peňažnou formou) k maloletému neplní. Stretáva sa so synom každý druhý týždeň cez víkend od piatku do nedele.

8. Otec maloletého býva u svojich rodičov v rodinnom dome, kde má upravené bývanie v podkroví rodinného domu. K dispozícii má pre seba a maloletého jednu izbu. V čase prešetrovania pomerov otca otec uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti Prima Slovakia Liptovský Mikuláš (v čase podania správy 22.10.2019 bol však tento jeho pracovný pomer skončený k 18. 09.2019). Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (k 23.10.2019) otec maloletého nie je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, hoci posledný pracovný pomer mu skončil k 18.09.2019.

9. Súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matke, s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Toto rozhodnutie súdu vychádza zo zhodného

návrhu rodičov dieťaťa. Obidvaja rodičia nežiadali úpravu styku otca so synom. Je totiž zrejmé, že matka nebráni styku maloletého s otcom a parodičmi zo strany otca. Prevažne sa o dieťa osobne stará matka. Otec sa s dieťaťom pravidelne stretáva každý druhý víkend (od piatku do nedele). V prípade pracovnej zaneprázdnenosti matky sú otec a jeho rodičia ochotní dieťa zaviesť v pondelok ráno do materskej školy. 10. Súčasne súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého 120,00 Eur mesačne od začatia konania na súde 14.07.2019, ktorá suma zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca ako aj potrebám dieťaťa predškolského veku. Na takejto výške výživného sa dohodli rodičia dieťaťa. Pri rozhodovaní o výživnom konajúci súd vychádzal z toho, že otec je schopný zabezpečiť si taký príjem, ktorý mu umožní plniť si vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške. Otec často mení pracovný pomer, ktorý bol podľa správ bývalých zamestnávateľov vždy ukončený v skúšobnej dobe. Otec nebol schopný udržať si zamestnanie, keď v priebehu približne jedného roka vystriedal šesť zamestnávateľov. Podľa názoru súdu prvej inštancie je však v potenciálnych možnostiach otca („princíp potenciality“) zabezpečiť si taký príjem, aby mohol plniť vyživovaciu povinnosť vo výške 120,00 Eur mesačne. Napriek tomu, že otec je nezamestnaný, nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec dieťaťa je zdravý muž v produktívnom veku, potrebu bývania má zabezpečenú u jeho rodičov v rodinnom dome. Súdu nie je známa žiadna prekážka, ktorá by otcovi bránila pracovať (napríklad zdravotná). Situácia na trhu práce je priaznivá (napríklad podľa informácie na internetových stránkach Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny okolo 90 voľných pracovných miest v robotníckom povolani, s nižším stredným odborným vzdelaním v Okrese Liptovský Mikuláš).

11. S poukazom na výšku určeného výživného otcovi vznikol nedoplatok na výživnom od začatia konania na súde dňa 14.08.2019 do 30.11.2019 (keďže rozsudok bol vyhlásený v druhej polovici mesiaca november 2019). Zameškané výživné za mesiace 9/ až 11/2019 vzniklo otcovi vo výške 120,00 Eur x 3 mesiace, t. j. 360,00 Eur. Za obdobie od 14.08.2019 do 31.08.2019 vzniklo vo výške (120,00 Eur : 31 dní = 3,87 Eur) x 18 dní - 69,67 Eur. Celkom potom suma zameškaného výživného predstavuje sumu 429,67 Eur. Túto dlžnú sumu súd povolil otcovi splácať v splátkach po 40,00 Eur spolu s bežným výživným, počnúc od doručenia rozsudku tak, aby zameškané výživné bolo zaplatené do jedného roka.

12. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (§ 52 a § 57 CMP).

13. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zrušenia vo výrokoch III. a IV. a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku III. zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého Y. N. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa počnúc od 14.08.2019 vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a vo výroku IV. rozsudku tak, že zameškané výživné za obdobie od 14.08.2019 do 30.11.2019 mu súd povolí splácať v splátkach po 10,00 Eur spolu s bežným výživným počnúc dňom doručenia rozsudku.

14. Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konajúci súd tiež nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Otec uviedol, že si je vedomý toho, že okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z návrhu dohody obidvoch rodičov, ktorú otec s matkou podpísal na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelení sociálno-právnej kurately v Liptovskom Mikuláši dňa 14.08.2019. Táto však bola otcom podpísaná za úplne iných osobných a zárobokových pomerov, aké má v súčasnosti. Hoci bol otec riadne a včas predvolaný na pojednávanie konané na Okresnom súde Liptovský Mikuláš dňa 18.11.2019, došiel na súd až po jeho skončení. Otec zdôraznil, že svojho maloletého syna má veľmi rád a chce sa o neho postarať a vychovávať ho spolu s jeho matkou. Citovo ho veľmi zasiahol rozchod s matkou maloletého dieťaťa, no najmä tá skutočnosť, že už nežijú spolu ako rodina. Doposiaľ sa otec snaží so situáciou psychicky vyrovnáť. O syna sa snaží osobne starať a pomáha matke zo všetkých síl, najviac ako je to možné. Veľmi mu pritom pomáhajú rodičia. Otec má so svojím synom veľmi krásny vzťah, trávajú spoločne s jeho rodičmi každý druhý víkend. Matke pomáha starať sa o syna osobne aj v priebehu týždňa. V poslednom období má však otec veľký problém nájsť si stabilnú prácu, a to napriek tomu, že sa o to neustále snaží. Pracovný vzťah so zamestnávateľmi sa končí v skúšobnej dobe, čo bolo zrejmé i konajúcejmu súdu v čase jeho rozhodovania. V čase, keď otec podpisoval rodičovskú dohodu (14.08.2019), v ktorej sa zaviazal platiť na syna výživné vo výške 120,00 Eur mesačne a dohodol sa s matkou i na splácaní zameškaného výživného, bol zamestnaný v spoločnosti Prima Slovakia, s.r.o., kde pracoval od 25.07.2019 do 18.09.2019. V tom čase veril, že jeho pracovný pomer bude trvať i naďalej a vyživovaciu povinnosť na syna bude schopný v dohodnutej výške plniť riadne a včas. Napriek tomu zamestnávateľ s ním skončil pracovný pomer v skúšobnej

dobe. Oznamil mu, že hoci prijali štyroch skladníkov, dve miesta rušia, nakoľko aktuálne potrebujú už len dvoch. Otec tak zostal znovu bez práce. Od 09.10.2019 bol otec zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Hrádku bez nároku na podporu v zamestnanosti, odkiaľ bol vyradený dňa 25.11.2019 pre nespokojnosť. Momentálne je nezamestnaný, napriek tomu, že si prácu aktívne hľadá. V jeho úsilí mu pomáha aj jeho matka U. U.. Z jej emailovej adresy zasielajú spoločne reakcie na ponuky pracovných miest na profesijných stránkach. Otec tak oslovil spoločnosti CD profil, s.r.o., COOP Jednota, IKEA Industry Slovakia, s.r.o., MQS, s.r.o., Manuvia, a.s., FIVING, a.s. a poslal tiež žiadosť o prijatie do zamestnania do obchodnej spoločnosti HACO, a.s., Liptovské mliekárne, a.s. Dňa 13.12.2019 otec požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, pobočku Liptovský Hrádok, o vyplácanie dávok pomoci v hmotnej núdzi. Odvolateľ uviedol, že je nemajetný a nemá žiadne úspory. Je len vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Renault Megane, rok výroby 2003, ktoré je momentálne odstavené. Býva u svojich rodičov v rodinnom dome v N. Q., ktorým aktuálne neprispieva na domácnosť ani na bývanie a neprispieval im ani v čase, keď súd vo veci rozhodoval, pretože už nemal zamestnanie. Otec sa tak ocitol v situácii, že je odkázaný na svojich rodičov. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti otec uviedol, že nie je schopný platiť výživné na svojho syna určené v napadnutom rozhodnutí. Nechce zároveň prenášať svoju vyživovaciu povinnosť na svojich rodičov, ktorí mu neustále pomáhajú a pomáhali aj v čase, keď rodičia maloletého bývali spoločne v jednej domácnosti. V tom čase otcovi rodičia prispievali finančne na jeho bývanie.

15. Matka sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrila.

16. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu vo výroku o určení výživného ako vecne správny potvrdiť. Rozhodnutie súdu o výške splátok zameškaného výživného ponechal na úvahe súdu.

17. Uviedol, že plnenie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu je zákonnou povinnosťou rodiča. Evidencia otca na úrade práce bezprostredne nenadväzuje na ukončenie pracovného pomeru, z čoho otcovi plynú ďalšie dôsledky s dopadom na jeho finančnú situáciu. Neúčast' otca na pojednávaní i situácia, kedy nesplnil podmienky evidencie uchádzačov o zamestnanie a bol z tejto evidencie vyradený, kolízny opatrovník vníma ako nezodpovedné konanie otca, ktoré nemôže byť vyhodnotené v neprospech dieťaťa. Vzhľadom na zákonnú vyživovaciu povinnosť by sa mal otec správať zodpovedne a snažiť sa udržať si zamestnanie s príjmom aspoň na úrovni minimálnej mzdy, kedy by bol schopný určené výživné riadne plniť.

18. Vyššie uvedené vyjadrenia boli účastníkom súdom prvej inštancie doručené v zmysle § 374 CSP. Ďalšie podania účastníkov konania vo veci neboli v priebehu prvoinštančného ani odvolacieho konania produkované.

19. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II. a V. podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a vo výrokoch III. a IV. podľa ust. § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. Krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Vzhľadom na charakter konania (úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu) na základe podaného odvolania podrobil prieskumu napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu.

21. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v potvrdzujúcej časti sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vo výrokoch I., II. a V. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

22. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu nemal žiadne výhrady voči výrokom I., II. a V. napadnutého rozsudku, ktorými súd prvej inštancie upravil výkon rodičovských práv a povinností v otázkach výchovy, zastupovania maloletého dieťaťa, správy jeho majetku ako aj o tom, že rodičia nežiadajú styk otca s maloletým synom upraviť. V tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, ktorý okresný súd aj správne právne posúdil. Odvolací súd zdôrazňuje, že zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky najmä vzhľadom na jeho útlý vek, je v záujme dieťaťa a matka má všetky predpoklady na výkon osobnej starostlivosti o

dieťa. V jej doterajšej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky a s takýmto postupom vyjadril súhlas aj otec. Zároveň nebola u žiadneho z rodičov zistená prekážka, ktorá by bránila súdu rozhodnúť inak o zastupovaní maloletého dieťaťa, správe jeho majetku, či potrebe úpravy styku otca s maloletým synom, rešpektujúc želanie rodičov a fakt, že matka otcovi a vytvára dostatočný priestor na pravidelné stretávanie sa so synom.

23. Z obsahu prezentovaných odvolacích námietok otca (do výroku o výživnom a nedoplatku na výživnom) vyplýva, že otec sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu na tieto otázky. Ich preskúmaním dospel odvolací súd k záveru, že odvolacie námietky otca proti výške súdom určeného výživného sú dôvodné.

24. Pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom je rozhodujúce ust. § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa týchto ustanovení súd pri určení výšky výživného prihliadne k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam a možnostiam povinného. Odôvodnené potreby môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, úrovňou vzdelania, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existencie pracovných príležitostí, ktoré sú primerané daným vlastnostiam rodičov. Pre náležité zhodnotenie schopností, možností a majetkových pomerov povinného treba zistiť okruh osôb, voči ktorým má povinný podľa Zákona o rodine vyživovaciu povinnosť.

25. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Na strane povinného (rodiča) sa preskúmavajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, zjednodušene povedané faktické príjmy a výdavky povinného. Snaha povinného vyhnúť sa vyživovacej povinnosti, resp. ju znížiť, je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní jej výšky súd neprihliadne len na jeho skutočné príjmy, ale je možné vychádzať aj z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine); prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (§ 62 ods. 4 veta prvá Zákona o rodine).

26. Primárne treba zdôrazniť, že obidvaja rodičia majú zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu. Preto požiadavka matky, aby sa podieľal na mesačných výdavkoch maloletého dieťaťa podľa jej vyčíslenia v celom rozsahu je legitímna, rešpektuje uvedené zákonné pravidlá pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti. Ani skutočnosť, že matka aktuálne pracuje a otec je nezamestnaný, neznamená, že náklady spojené so starostlivosťou o dieťa by mala bez ďalšieho znášať výlučne ona sama. Navyše treba zdôrazniť, že je to práve matka, ktorá si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu plní i výkonom osobnej starostlivosti a uspokojovaním jeho bytovej potreby. Podľa názoru odvolacieho súdu však výživné v sume 120,00 Eur mesačne na maloleté dieťa s ohľadom na jeho vek a tomu zodpovedajúce jeho odôvodnené potreby, nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa. Určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia jedinečných skutkových okolností, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok.

27. V súdnej veci mal odvolací súd preukázané, že maloleté dieťa je vo veku štyri a trištvrté roka. Aktuálny mesačný príjem matky u jej zamestnávateľa Investive technologies, s.r.o. predstavuje sumu 578,51 Eur mesačne. Okrem toho Alica Langerová - ELIS ÚČTOVNÍCKA A OBCHODNÁ FIRMA oznámila súdu, že matka dosiahla čistý príjem v mesiaci 06/2019 vo výške 33,33 Eur, 07/2019 vo výške 5,08 Eur a v mesiaci 08/2019 vo výške 5,08 Eur. Matka sa teda snaží dosiahnuť čím vyšší príjem, aby mohla uspokojovať tak vlastné potreby, ako aj potreby maloletého dieťaťa a zároveň uhrádzať mesačné náklady, ktoré sú presne vyčíslené v rozsudku okresného súdu. Dieťa navštevuje

Materskú škôlku v Dovalove, kde uhrádza za dieťa mesačné platby, a to stravné 30,00 Eur a školné v sume 13,00 Eur. Dieťa je inak zdravé a jeho potreby sú primerané veku. Matka má tiež mesačné náklady na bývanie v byte vo výške 160,00 Eur za nájomné a sumu 30,00 Eur platí za elektrickú energiu.

28. Ďalšou zákonnou požiadavkou pri stanovení rozsahu vyživovacej povinnosti sú schopnosti a možnosti povinného rodiča (v danom prípade otca). Otec je síce nezamestnaný, no tak, ako správne uviedol okresný súd v napadnutom rozhodnutí, za obdobie jedného roka vystriedal päť zamestnaní, pričom ani u jedného zamestnávateľa nezotrval dlhšie ako počas skúšobnej doby. Po skončení posledného pracovného pomeru sa otec ihneď nezaevidoval na úrade práce do evidencie nezamestnaných a následne po tom, ako sa tam zaevidoval, bol z tejto evidencie vyradený pre nespokojnosť. Otec opakovane poukazoval na svoje príjmy, ako aj fakt, že aktuálne je nezamestnaný a snaží sa nájsť si zamestnanie. V danej súvislosti odvolací súd poznamenáva, že pri rozhodovaní o výške výživného vo vzťahu k povinnému rodičovi, súd neberie do úvahy len reálne zárobky, ale aj potencialitu jeho príjmov. Keďže otec je zdravý, v produktívnom veku, v záujme zabezpečenia výživy svojho maloletého dieťaťa je v jeho možnostiach a schopnostiach zabezpečiť si dostatočný príjem z pracovného či obdobného pomeru, prípadne brigádnicou činnosťou. Nemožno akceptovať stav, že otec pri akútnom nedostatku pracovníkov v službách či remeslách, napríklad aj v stavebníctve (aktuálne nedostatku pracovníkov v obchodných reťazcoch), vôbec nepracuje. On sám sa tak pripravuje o možný zdroj príjmov, z ktorých by si primárne plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. K tomu, že otec je schopný zamestnať sa za podmienok, ktoré zodpovedajú výške určeného výživného, nasvedčuje i fakt, že v období posledného roka sa opakovane zamestnal, no ani v jednom prípade si prácu neudržal. V prejednávanej veci bola teda rozhodnou pre posúdenie výšky vyživovacej povinnosti otca potencialita jeho príjmov, na ktorú (ako už bolo uvedené vyššie), je súd povinný pri rozhodovaní o výške výživného vždy prihliadať.

29. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na argumentáciu Ústavného súdu ČR I. ÚS 1335/14 zo dňa 26.05.2014, ktorá je vzhľadom na podobnosť právnej úpravy plne aplikovateľná i na prejednanú vec: „Akonáhle sa človek stane rodičom, nadobúda určité práva s tým spojené, ale tiež mu začne vznikáť určité obmedzenie dané existenciou dieťaťa a jeho záujmami. Ak sa rozhodne preto rodič využívať práva na slobodu pohybu a voľbu povolania, musí mať pritom súčasne na zreteli záujmy svojho dieťaťa, v prejednanom prípade tak záujem na zabezpečení všetkých potrieb svojej dcéry napomáhajúcej všestrannému rozvoju jej osobnosti. V prípade kolízie záujmu dieťaťa a rodiča preváži záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí (pozri napr. čl. 1 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.)“

30. Z vyššie uvedeného vyplýva, že princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity výlučne len vtedy, keď sa tvrdí príjem osoby povinnej platiť výživné javí ako nepravdivý alebo keď táto osoba zjavne nevyužíva svoje schopnosti pre získanie finančných prostriedkov (k princípu potenciality príjmu a jeho uplatneniu pozri aj rozsudok NS SR, sp. zn. 3Cdo/236/2018).

31. Na základe popísaného skutkového stavu odvolací súd na rozdiel od súd prvej inštancie dospel k záveru, že výška výživného otca na maloletého Y. N., ktorá zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, a tiež potencialite príjmov povinného rodiča (otca) zodpovedá sume 80,00 Eur. Takto určené výživné zohľadňuje všetky zákonné kritériá rozhodujúce pre určenie výšky výživného pre dieťa. Odvolacím súdom zmenená suma výživného na syna Y. N. v primeranej miere zohľadňuje schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, ako aj odôvodnené potreby osoby oprávnenej výživou (popísané v bodoch 6. až 8. odôvodnenia tohto rozsudku) a tiež spotrebný charakter výživného. Otec sa nemôže spoliehať na to, že matka bude neustále v plnej miere zabezpečovať výživu syna a on sa nebude podieľať na nákladoch na výživu svojho syna. Ako už bolo uvedené vyššie, netreba tiež opomínať fakt, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči synovi doposiaľ plní i výkonom osobnej starostlivosti a uspokojovaním jeho bytovej potreby (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Takto určené výživné zohľadňuje mieru proporcionality i limity otcových možností a schopností a tiež fakt, že otec trávi so synom každý druhý víkend, s čím má tiež spojené výdavky. Z uvedených dôvodov krajský súd návrh na určenie výživného v prevyšujúcej časti (40,00 Eur mesačne) zamietol.

32. V nadväznosti na úpravu výšky výživného otca týmto rozsudkom odvolací súd podľa § 232 ods. 4 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP zmenil i výšku jeho nedoplatku na výživnom na syna v rozhodnom období, t.j. od podania návrhu na súd dňa 14.08.2019 do 18.11.2019 (do rozhodnutia

súdu prvej inštancie) a tento vyčíslil na sumu 256,00 Eur (za rok 2019 - za obdobie od 14.08.2019 do 31.08.2019 v sume 48,00 Eur/alikvótna časť za 18 dní mesiaca august 2019/ + 2 x 80 Eur za mesiace 9/ a 10/2019 a za obdobie od 01.11.2019 do 18.11.2019 v sume 48,00 Eur/alikvótna časť za 18 dní mesiaca november 2019/). Zároveň odvolací súd umožnil otcovi nedoplatok na výživnom splácať v splátkach vo výške a za podmienok určených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

33. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

34. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súde je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.